

Проблеми та перспективи інтернаціоналізації банківської системи України

Олена Володимирівна Костюк
доцент кафедри міжнародної економіки
ДВНЗ «Українська академія банківської справи НБУ»,
кандидат економічних наук, доцент

На сьогоднішній день транснаціоналізація банківських систем у світі є об'єктивною реальністю, і питання доцільності доступу іноземного капіталу на національні ринки вже не є актуальним. Присутність банків з іноземним капіталом у банківській системі України абсолютно відповідає інтересам розвитку національної фінансової системи, сприяє залученню іноземних інвестицій та розширенню ресурсної бази соціально-економічного розвитку. Актуальність теми обумовлена необхідністю розв'язання проблем конструктивної присутності іноземного капіталу в економіці України, його здатності бути ефективним, керованим і відповідним інтересам економічної безпеки країни.

Основними мотивами входження іноземних банків на ринок України є реалізація власних стратегій, які полягають в експансії споживчого та іпотечного кредитування в умовах ринкових переваг, підтримці діяльності іноземних компаній з материнських країн, сприянні, в окремих випадках, політичному впливу.

На сьогодні роль іноземного капіталу заслуговує особливої уваги, адже його частка в статутному капіталі банків України поступово збільшується (рис. 1), рейтингові показники надійності та активність банків з іноземним капіталом в кредитуванні реального сектора є вищими за вітчизняні (рис.2). Динаміка присутності іноземного капіталу в банківській системі України за останні роки залишається позитивною, але, за причини впливу кризових явищ, є більш сталою у порівнянні з періодом 2005-2008 рр.

Присутність іноземного капіталу у банківській сфері України має суттєві наслідки. Серед позитивних можна визначити: впровадження новітніх банківських технологій і продуктів, підвищення кваліфікації вітчизняного

банківського персоналу, фінансову підтримку іноземних банків з боку материнських структур, удосконалення корпоративного управління, позиціонування на легальних методах роботи і відсутність зв'язків з криміналом.

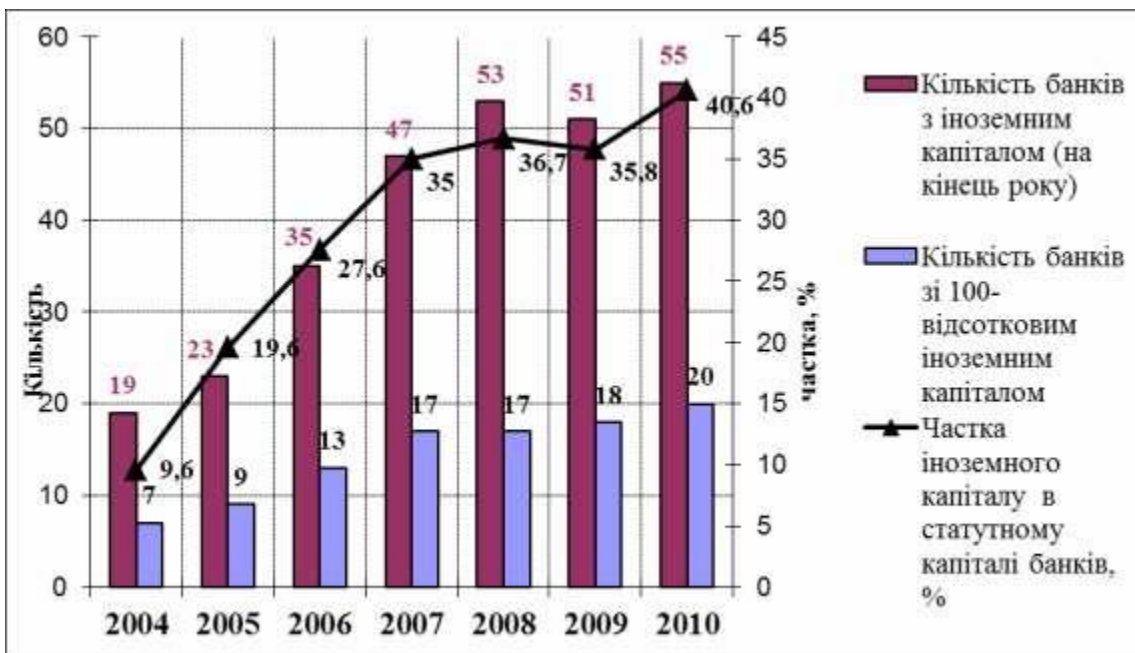

Рис.1. Показники присутності іноземного капіталу в банківській системі України

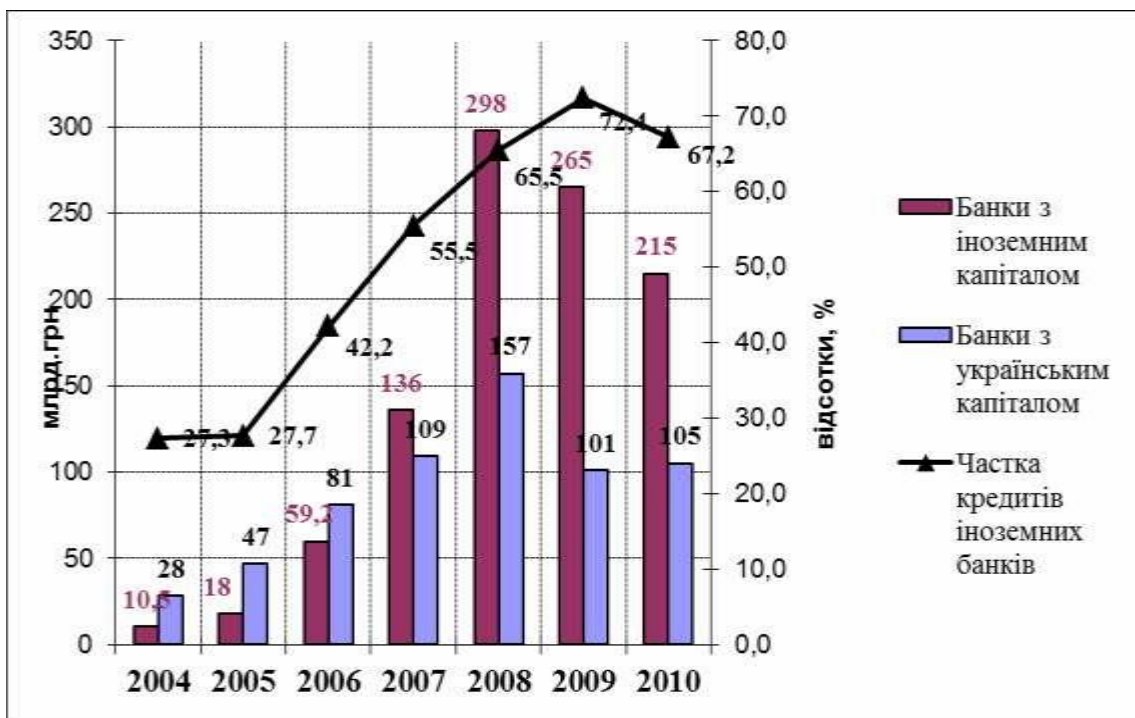

Рис. 2. Кредити в іноземній валюті

При цьому не можна залишати поза увагою негативні моменти присутності іноземного капіталу, з урахуванням масштабу інтернаціоналізації банківської

системи України: за два останні роки іноземним інвесторам вдалося взяти під контроль майже всіх основних лідерів вітчизняного банківського ринку.

До основних негативних тенденцій можна віднести: сприяння доларизації економіки, збільшення валового зовнішнього боргу України, сприяння імпорту через стимулювання споживчого попиту, посилення активності щодо повернення інвестицій дочірніми банками материнським структурам, що обумовлює в перспективі тенденцію скорочення обсягів кредитування реального сектора економіки України. Також до низки фінансових ризиків, пов'язаних зі швидким зростанням частки іноземного банківського капіталу, слід віднести можливість втрати суверенітету у сфері грошово-кредитної політики, посилення нестабільності, несподіваних коливань ліквідності банків, імовірного відпливу фінансових ресурсів.

Досвід країн, що пройшли шлях лібералізації та інтернаціоналізації національних банківських систем свідчить на користь недоцільності протистояти процесам глобалізації у фінансовій сфері. Але можна й потрібно протистояти і протидіяти впливу негативних факторів, притаманних цим процесам, через розробку раціональної стратегії державного управління процесом входження іноземного капіталу в банківський сектор України, стимулювання іноземних банків реалізовувати пріоритети економічної політики нашої країни.

Список використаних джерел

1. Геєць В. Іноземний капітал у банківській системі України // Дзеркало тижня. - 2007. - № 26 (605).
2. Дзюблюк О. Глобалізаційні процеси та участь іноземного капіталу у розвитку вітчизняної банківської системи / О. Дзюблюк // Банківська справа. – 2008. –№ 2. – С. 37-45.
3. Шаповалов А. Присутність іноземного капіталу в банківському секторі України// Вісник Національного банку України. - 2008. - № 4. - С. 2-7.
4. Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.bank.gov.ua/bank_supervision/Dynamics/2001-last.htm

Костюк, О.В. Проблеми та перспективи інтернаціоналізації банківської системи України [Текст] / О.В. Костюк // Банківська система України в умовах глобалізації фінансовий ринків : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (20-21 жовтня 2011 р.) / ЧІБС УБС НБУ. – К., 2011. - С. 87-89.